

Neljapäev, 24. aprill 2008

8. mõistab teravalt hukka valimisjärgse poliitilise vägivalga ja inimõiguste rikkumised, mis on suunatud opositsiooniparteide toetajate vastu;
9. taunib umbes tosina välisajakirjaniku vahistamist viimastel nädalatel ja nõuab kõikide ajakirjandus- ja kogunemisvabaduse piirangute viivitamatut kõrvaldamist ning välismaistele uudisteagentuuridele takistamatut juurdepääsu Zimbabwelle, nõuab lisaks 36 kodaniku viivitamatut vabastamist, kes vahistati valimistulemuste avaldamisega viivitamise vastase rahumeelse protesti käigus;
10. tunnustab Lõuna-Aafrika sadamatöölisi, kes keeldusid lossimast hiina kaubalaeva An Yue Jiang'i lasti, milleks olid Zimbabwe julgeolekujõududele mõeldud relvad; kutsub kõiki Lõuna-Aafrika Arenguühenduse (SADC) riike üles keelduma oma sadamates An Yue Jiang'i lasti lossimisest;
11. kutsub Hiina valitsust üles lõpetama relvade ekspordi Zimbabwesse ja andma An Yue Jiang'ile korralduse viivitamatult naasta Hiina vetesse;
12. palub nõukogul tagada, et kõik liikmesriigid rakendaksid kindlakäeliselt olemasolevaid piiravaid meetmeid;
13. palub nõukogul ja komisjonil kiirendada meetmete paketi ettevalmistamist, mis sisaldaks mh kiireloomulist majandusabi ja mis võetaks kasutusele kohe kui Zimbabwe on toimunud demokraatlik muutus, ning koordineerida selliseid meetmeid laiema rahvusvahelise üldsusega;
14. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, G8-riikide valitsustele, Zimbabwe ja Lõuna-Aafrika valitsustele ja parlamentidele, Briti Rahvaste Ühenduse peasekretärile, ÜRO peasekretärile, Aafrika Liidu komisjoni ja täidesaatva kogu esimeestele, Üleaafrikalise Parlamendile ning Lõuna-Aafrika Arenguühenduse peasekretärile ja valitsustele.

Naiste õigused Iraanis

P6_TA(2008)0185

Euroopa Parlamendi 24. aprilli 2008. aasta resolutsioon naiste õiguste kohta Iraanis

(2009/C 259 E/19)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu 25. veebruari 2008. aasta deklaratsiooni õigusakti ettepaneku kohta, mis käsitleb kriminaalõigust Iraanis;
- võttes arvesse oma eelmisi resolutsioone Iraani kohta, eriti neid, mis käsitlevad inimõigusi, ning eelkõige 25. oktoobri 2007. aasta ⁽¹⁾ ja 31. jaanuari 2008. aasta ⁽²⁾ resolutsioone;
- võttes arvesse väliskomisjoni raportit ⁽³⁾ ELi aastaaruande kohta, mis käsitleb inimõigusi maailmas ja ELi poliitikat selles valdkonnas;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2007)0488.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2008)0031.

⁽³⁾ A6-0153/2008.

Neljapäev, 24. aprill 2008

- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee resolutsioone, eelkõige ÜRO Peaassamblee 18. detsembri 2007. aasta resolutsiooni 62/168 inimõiguste olukorra kohta Iraani Islamivabariigis ning 18. detsembri 2007. aasta resolutsiooni 62/149 surmanuhtluse kasutamisele moratooriumi kehtestamise kohta;
 - võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülddeklaratsiooni, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste õiguste rahvusvahelist pakki, rahvusvahelist konventsiooni rasvise diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta ning ÜRO lapse õiguste konventsiooni, milles kõigis on Iraan osaline;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja Iraani Islamivabariigi Majlis'e (Islami nõuandev esinduskogu) teist parlamentidevahelist kohtumist Teheranis 7.–9. detsembril 2007. aastal ning raportit selle kohta;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 115 lõiget 5,
- A. arvestades, et alates 27. augustist 2006, mil Iraanis algas ühe miljoni allkirja kampaania meeste ja naiste võrdõiguslikkuse nimel, on kinni peetud või taga kiusatud rohkem kui 70 aktivisti nende rahumeelsete püüdluste tõttu teha lobitööd seaduste muutmiseks; arvestades, et Iraani ametivõimud on kampaania veebilehte blokeerinud lugematu arv kordi;
- B. arvestades, et Iraani naisõiguslasi represseeritakse üha enam, viimase kahe aasta jooksul on neist rohkem kui 100 kinni peetud, neid on üle kuulatud ja süüdi mõistetud, samas kui Iraani valitsus on saanud kautsjonitena üle miljoni euro; arvestades, et naiste õigusi toetavaid ajalehti, ajakirju ja muid meediatekanaleid on suletud, sealhulgas tuntuim naiste õiguste eest võitlev ajakiri Zanan, mis eksisteeris üle 17 aasta ja mis suleti 28. jaanuaril 2008;
- C. arvestades, et kampaania tuntud liige, naisõiguslane ja keskkonnaaktivist Khadijeh Moghaddam vahistati 8. aprillil 2008 ning vabastati alles hiljuti ühe miljardi riaali (umbes 50 000 euro) suuruse kautsjoni vastu;
- D. arvestades, et inimõiguste üldine olukord Iraanis on pidevalt halvenenud alates 2005. aastast, ning arvestades, et 2007. aastal hukkamiste arv peaaegu kahekordistus, mistõttu Iraan on Saudi Araabia järel teisel kohal kui elaniku kohta kõrgeima hukkamismääraga riik, ning Iraan ja Saudi Araabia on koos Jemeniga ainsad, kus hukkamist kohaldatakse ka isikutele, kes on kuriteo toime pannud alla 18-aastaselt;
- E. arvestades, et vähemalt kümnet naist – Irani, Khayrieh'd, Kobra N.-i, Fatemeh'd, Ashraf Kalhorit, Shamaheh Ghorbanit, Leyla Ghomit, Hajari ning õdesid Zohreh ja Azar Kabiriniati – ning kahte meest, Abdollah Farivari ja nimetatut afaani kodanikku ähvardab endiselt oht saada kividega surnuks visatud;
- F. arvestades, et Mokarrameh Ebrahimi mõisteti surma kividega surnuks viskamise läbi koos tema elukaaslase ja laste isaga kõigest selle eest, et nad olid abieluvälises suhtes – sellist käitumist ei peeta rahvusvaheliste õigusnormide järgi kuriteoks; arvestades, et Mokarrameh Ebrahimile andis 11-aastase vangistuse järel armu Iraani kõrgeim juht ajatolla Ali Khamenei ning naine vabastati 17. märtsil 2008 koos noorema, 5-aastase pojaga, kuid kahjuks toimus see pärast seda, kui ta elukaaslane Ja'Far Kiani oli 2007. aasta juulis kividega surnuks visatud;
- G. arvestades, et ülemkohtunik ajatolla Seyyed Mahmoud Hashemi Shahroudi tegi hiljuti olulise otsuse, tühistades nn ajutise naise Shahla Jahedi surmamõistmise, leides menetlusvigu algses uurimises, mille alusel tunnistati naine süüdi oma ajutise abikaasa alalise naise mõrvas;
- H. arvestades, et naiste õigused on viimastel aastatel veidi paranenud, näiteks on tütarlaste vanuse alampiir abiellumisel tõusnud 9-lt aastalt 13-le aastale, lahutatud emadele jääb poegade hooldusõigus kuni nende 7-aastaseks (enne kõigest 2-aastaseks) saamiseni, naised saavad nüüd töötada juristidena, taotleda abiellulohutust ja keelata oma abikaasal teise naisega abielluda;

Neljapäev, 24. aprill 2008

- I. arvestades, et hiljuti esitati Majlisele (Iraani parlamendile) nn perekonnakaitse seaduseelnõu, milles püütakse täiendavalt seadustada polügaamiat, ajutist abielu ning meeste ühepoolset õigust meelevaldselt abielu lahutada ja meeste ühepoolset lapse hooldusõigust;
- J. arvestades, et Iraan ei ole ikka veel naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimist käsitleva konventsiooni osaline;
- väljendab rahulolu Khadijeh Moghaddami ja Mokarrameh Ebrahimi vabastamise üle ning märgib Iraani ajatolla ja ülemkohtuniku osa nendes juhtumites; nõuab Shahla Jahedi vabastamist;
 - mõistab sügavalt hukka kodanikuühiskonna liikumiste, sealhulgas selliste naisõiguslaste nagu ühe miljoni allkirja kampaanias osalenute represseerimise Iraanis; nõuab tungival, et Iraani ametivõimud lõpetaksid sõna-, ühinemis- ja kogunemisevabadust rahumeelselt kasutavate isikute ahistamise, hirmutamise ja tagakiusamise ning vabastaksid viivitamata ja tingimusteta kõik süümevangid; tuletab meelde oma 25. oktoobri 2007. aasta ja 31. jaanuari 2008. aasta resolutsioone;
 - tunnustab naiste aktiivset ja olulist rolli Iraani ühiskonnas, mida nad täidavad püsivale ja suurele õiguslikule ebaõiglusele vaatamata, ning mis võib olla inspiratsioon- ja lootuseallikaks piirkonna teistes riikides elavatele naistele;
 - kutsub Iraani parlamenti ja valitsust üles muutma diskrimineerivaid Iraani õigusakte, milles välistatakse muu hulgas naiste nimetamine riigi juhtivatele ametikohtadele ja kohtunikeks, ei anta neile meestega võrdsed õigusi abielu, abielulahutuse, laste hooldusõiguse ja pärimise osas, ning sätestatakse, et naiste esitatud tõendid kohtus on väärt kõigest poolt mehe esitatud tõenditest; on seisukohal, et teatavatel tingimustel võib selline ebaõiglus osaliselt põhjustada naiste poolt toimepandud vägivallakuritegusid;
 - väljendab uuesti oma sügavat hukkamõistu surmanuhtlusele üldiselt; nõuab viivitamata Iraanis toimuvatele hukkamistele moratooriumi kehtestamist ning on šokeeritud sellest, et Iraanis hukatakse terve maailma kohta kõige rohkem alaealisi õigusrikkujaid ja kividega surnuks viskamise moratooriumi ei ole ikka veel täielikult rakendatud;
 - võtab teadmiseks ülemkohtunik Sharoudi antud juhised eelneva nõusolekuta avalike hukkamiste keelamise ning ilma süüdistust esitamata pikaajalise kinnipidamise keelamise kohta;
 - kutsub äsjavalitud Majlise liikmeid üles viima kiiresti ellu Iraani karistusseadustiku alustatud reformi, eesmärgiga eelkõige kaotada kividega surnuks viskamine ja alaealiste õigusrikkujate hukkamine, võtma meetmeid surmanuhtluse moratooriumi kehtestamiseks, viima Iraani seadusandluse kooskõlla inimõiguslaste rahvusvaheliste kohustustega ning ratifitseerima konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta;
 - kutsub nõukogu ja komisjoni üles jälgima teraselt inimõiguste olukorda Iraanis, arutama konkreetseid inimõiguste rikkumise juhtumeid Iraanis riigi ametivõimudega ning esitama Euroopa Parlamendile 2008. aasta teises pooles selles küsimuses ülevaatliku aruande, mis sisaldaks muu hulgas ettepanekuid algatada projekte, mida võiks rahastada demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendi ⁽¹⁾ raames;
 - teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, ühise välis- ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO peasekretärile, ÜRO Julgeolekunõukogule, ÜRO inimõiguste nõukogule, Iraani ülemkohtunikule ning Iraani Islamivabariigi valitsusele ja parlamendile.

(¹) ELT L 386, 29.12.2006, lk 1.